

Universitetet
i Stavanger

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 – Dep.

0032 OSLO

Deres ref.: 200605012

Vår ref.: 06/2807.2/AIS

Dato: 22. november 2006

HØRING AV SAMMEN OM KUNNSKAP II – OPERASJONALISERING AV INDIKATORER FOR FORMIDLING

Vi viser til brev av 28.08.06, hvor rapporten *Sammen om kunnskap II – Operasjonalisering av indikatorer for formidling* ble sendt på høring.

Generelt

Undervisning og forskning har egne komponenter i det resultatbaserte finansieringssystemet. Det er da ikke unaturlig at også den tredje kjerneoppgaven, formidling, gis økonomisk uttelling i finansieringsmodellen. Incentiver for formidling kan bidra til at motivasjonen for, og prioriteringen av, formidling stimuleres.

UiS synes det er gjort et godt og grundig arbeid med utvikling av indikatorer for formidling. Dette gjelder så vel omfang som relevans av foreslåtte indikatorer.

Nedenfor følger tilbakemelding på de forhold departementet har bedt høringsinstansene om særlig å kommentere:

1. Definisjon og avgrensning av formidling

UiS støtter den definisjon av formidling som Formidlingsutvalg I og II har lagt til grunn. Definisjonen dekker allmennrettet og brukerrettet formidling. Den forskerrettede formidling er ivaretatt gjennom den eksisterende indikator for vitenskapelig publisering. UiS har en ustrakt kunstnerisk formidlingsvirksomhet, som ikke omfattes av Formidlingsutvalgets arbeid. Vi ser derfor fram til innstillingen fra arbeidsgruppen nedsatt av UHR, som skal se nærmere på resultatbaserte indikatorer for kunstnerisk utviklingsarbeid.

I hvilken grad de foreslåtte indikatorene vil stimulere til ønsket utvikling i formidlingsaktiviteten, tror vi vil være avhengig av at de ansattes opplevelse av merarbeid i dokumentasjon og rapportering (input) ikke overskygger størrelsen på økonomisk uttelling formidlingsvirksomheten gir (output). Dette er nærmere beskrevet under punkt 2 (rapportering) nedenfor.

Det er vanskelig å si om noen av indikatorene vil kunne gi uheldige tilpasninger før systemet er utprøvd. UiS har imidlertid merknader til indikatoren for innovasjon.

Det er positivt at utvalget går inn for å opprette egen indikator for innovasjon i formidlingsmodulen. Å knytte incentivene til kommersialiseringsfasen, synes hensiktsmessig. Det er forståelig at man i denne fasen vil fokusere på selskapsetableringer og lisensavtaler siden dette også blir rapportert fra universitetet i dag til både Kunnskapsdepartementet og Norges Forskningsråd. Man bør imidlertid være bevisst på at en belønning av selskapsetableringer kan føre til at det i for stor grad opprettes selskap rundt enkeltstående teknologier, som hadde stått seg på å kommersialiseres sammen med andre teknologier. Ordningen bør følgelig evalueres etter noe tid for å se om indikatorene virkelig måler suksess innen innovasjonsområdet.

2. Rapportering

Det understrekes at Formidlingsutvalg II har lagt vekt på at rapporteringsomfanget for den enkelte forsker ikke skal bli uoverkommelig ved at aktivitet skal rapporteres i det systemet vedkommende bruker i dag. For noen av indikatorene (jfr. studentoppgaver, foredrag og posters på brukerrettede fagkonferanser og publikumsarrangementer) vil rapporteringen bli mer omfattende og føre til merarbeid for den enkelte forsker og for institusjonen som helhet. Det kan bidra til at formidlingsaktiviteter fra forskerne ikke rapporteres og dokumenteres. Derfor må de økonomiske incentivene være i en størrelsesorden som stimulerer til nødvendig innrapportering av aktiviteter og arkivering av dokumentasjon. Dette er også omtalt under avsnittet "Medier og direkte formidling" på side 4.

Det er grunn til å stille spørsmålstegn ved det omfattende system av tellekanter (resultatbasert finansiering) og krav til rapportering og oppbevaring av dokumentasjon som innføres i UH-sektoren totalt sett. Dette fører til merarbeid i form av administrative oppgaver både for den enkelte ansatte og institusjonen som helhet.

Utvalget har fått mange innspill fra sektoren som understreker at det ikke må etableres nye, dyre registrerings- og dokumentasjonssystemer, og at det er viktig å gjøre kost-nytte analyser før innføring.

UiS har ikke alternative forslag til omfanget av rapporteringen på den enkelte indikator og synes at hensynet til kvalitet i rapporteringen er godt nok ivaretatt i forslaget til indikatorer.

Departementet er interessert i å få vite hvordan institusjonene oppfatter gjeldende rapportering av data til det resultatbaserte finansieringssystemet. Rent teknisk går dette greit ved at data er tilgjengelige i ulike baser.

Når det er sagt, finner UiS det viktig å påpeke følgende: UH-sektoren bør ha et system som inkluderer resultatbaserte tildelinger. Vi har imidlertid alvorlige innvendinger til eksisterende finansieringsmodell. Dagens finansieringsmodell er ensidig retrospektiv og bygger på historiske data. Dette favoriserer de etablerte universitetene på bekostning av de nye. Finansieringsmodellen må bli mer dynamisk og omfatte uttelling for avtalte/planlagte strategiske satsinger.

3. Den enkelte indikator

Omsetning (inntekter fra eksternt finansiert virksomhet)

UiS er enig i at omsetningen eller inntekter fra eksternt finansiert virksomhet, samt salg av lokale publikasjoner bør inkluderes i formidlingskomponenten. Dette vil stimulere til samspill mellom universitetet og aktører i samfunns- og næringslivet og stimulere til økt samarbeid med brukere om tilrettelagt etter- og videreutdanning.

Formidlingsutvalget har gjort en god analyse når det gjelder aktivitet i randsonen. Det er av stor betydning at slik virksomhet gis uttelling for å kunne initiere aktivitet og vekst i randsonen og et tett samarbeid mellom UH-institusjonen og randsonen. På denne måten blir det enklere å organisere kommersielle aktiviteter integrert, men på en armlengdes avstand fra universitet/høgskole, klart skilt ut fra universitetenes/høgskolenes ordinære virksomhet.

UiS er enige i at institusjonenes randsoner bør inkludere selskaper der UH-institusjoner har en eierandel på 50 prosent eller mer.

Vi tror at inkludering eller utelatelse av randseaktiviteter i finansieringsmodellen kan få effekt og være førende for UH-institusjonenes organisering av sin randsevirksomhet i fremtiden. En utelatelse av randseaktiviteter kan føre til at UH-institusjonene organiserer all sin kommersielle virksomhet internt i organisasjonen. Dette kan lett føre til en sammenblanding av primærvirksomhet og kommersielle aktiviteter, såkalt "blandingsøkonomi".

Innovasjon

UiS har forståelse for at det har vært særlig utfordrende for Formidlingsutvalg II å velge indikatorer for innovasjon. Innovasjonsvirksomheten i sektoren er mangeartet og ulik ut fra institusjonstype, FoU- og utdanningsmiljø og geografisk plassering. De foreslåtte indikatorene for innovasjon er følgelig ikke dekkende for universitetets innovasjonsarbeid.

UiS bifaller at studentoppgaver på minst 15 studiepoeng inkluderes i indikatoren. Dette tror vi vil stimulere til økt samhandling mellom UH-sektoren og samfunnet og bidra til at mange interessante problemstillinger i offentlig og privat sektor blir belyst i større omfang enn i dag.

I og med at innovasjonsaktivitetene er mangfoldige, er vi usikre på om de foreslåtte indikatorene for innovasjon vil gi de ønskede incentiver til nyskappingsarbeidet på institusjonen totalt sett.

For øvrig viser vi til omtale av potensielle uheldige tilpasninger av innovasjonsindikatoren for selskapsetableringer under punkt 1 ovenfor.

Publikasjoner

Indikatoren for publikasjoner omfatter

- bøker, læremidler og faglige ressurser
- artikler i fagtidsskrift
- aviskronikker og innsiktsartikler

UiS anser at publikasjonene nevnt under denne indikator er dekkende for den allmenne- og brukerrettede formidling som omtales under dette punktet i og med at salg av lokale publikasjoner vil telle med i omsetningsindikatoren. Vi oppfatter at autorisasjonsregistre er og vil bli videreutviklet for å kunne registrere foreslåtte publikasjoner. UiS regner derfor med at rapportering ved hjelp av autoritetsregistre vil fungere bra for denne indikatoren.

Foredrag/posters på brukerrettede fagkonferanser

Departementet ber om tilbakemelding på forslaget om å skille mellom fagkonferanser og vitenskapelige konferanser der kun forskere deltar. UiS støtter dette forslaget. Imidlertid er vi usikre på om den omfattende rapporteringsmåte og kvalitetssikring som foreslås her, vil fungere i praksis for den enkelte forsker. Vi kan risikere at foredrag og posters ikke registreres, og at autorisasjonsregisteret derfor ikke gir uttrykk for institusjonens totale formidlingsvirksomhet under fagkonferanser.

Medier og direkte formidling

Formidling gjennom medier og annen form for direkte formidling når ut til mange mennesker i samfunnet. Dette er den beste og enkleste måten for synliggjøring av universitetets virksomhet, samt å sikre utbredelse av forskningsresultater. Mange faglige ansatte betrakter dette som kjernen i sin formidlingsvirksomhet. Derfor bør denne form for formidling belønnes.

Den foreslåtte rapporteringen er meget omfattende. Internt har vi i dag ikke noe system som fanger opp en fullstendig rapportering på dette området annet enn den oversikten som kommer gjennom presseklippjenesten (papirmedier) og søking via baser som Google o.a. En fullverdig rapportering vil føre til betydelig merarbeid både for den enkelte forsker og for institusjonen som helhet. UiS har i dag innen alternativ løsning på rapporteringsutfordringen, men henstiller til departementet om å vurdere enklere løsninger for rapportering under denne indikator.

Utvalget foreslår at alle bidrag under denne indikator skal vektas likt. De sier imidlertid ingenting om hvor mye bidragene skal vektas. UiS mener bidragene under denne indikator kan vektas mindre enn annen form for formidling i komponenten.

Det er vanskelig å finne noen mekanismer for å sikre kvaliteten på bidrag som kan registreres under denne indikatoren. Dilemmaet kan illustreres med ett eksempel. En faglig tilsatt kan bruke lang tid i møte med massemedia og gi et kvalitativt godt intervju. Utfallet i massemediet er imidlertid avhengig av journalisten/reporterens egen gjengivelse og redigering både i innhold og lengde på intervjuet.

4. Annet

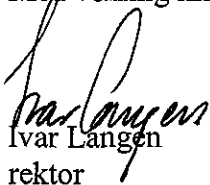
UiS synes det er beklagelig at flertallet i Formidlingsutvalg II, i motsetning til flertallet i Formidlingsutvalg I, ikke finner å kunne anbefale en egen nettindikator. Nettet er i dag utvilsomt den viktigste kanalen for formidling både hva gjelder fleksibilitet, hurtighet, tilgjengelighet og utbredelse. Vi tror at nettet vil bli en enda viktigere kanal for formidling i framtiden.

Imidlertid er det positivt at nettkanaler/digital formidling vil gi uttelling både i indikatorene for publikasjoner og medier og direkte formidling.

Avslutningsvis vil vi understreke viktigheten av det ikke legges opp til en finansieringsordning som fører til en ytterligere segmentering av universitetssektoren (jfr. punkt 2). Det vil være naturlig at departementet følger opp med en evaluering av indikatorene for formidling etter å ha vunnet erfaring med systemet både for å rette opp eventuelle urimeligheter og utilsiktede konsekvenser med ordningen.

Vi ser fram til departementets videre arbeidet med formidlingskomponenten.

Med vennlig hilsen

Ivar Langen
rektor

Per Ramvi
universitetsdirektør